

Hvilken Forbindelse det ærede Medlem mener, der er mellem Forholdene med Hensyn til Daglønnen og den Fortjeneste, som Korn- og Foderstof-Kompagniet og Jydsk Andels-Foderstofforretning og Skibsrederne har haft, véd jeg ikke, men det er ogsaa temmelig ligegyldigt.

Det ærede Medlem omtaler saa Daglønnen paa visse Herregaarde. Han nævner Frisendal, Bregentved, Gisselfeldt og Lundsgaard og fremhæver den lave Dagløn, som Arbejderne faar dér. Jeg vil indrømme det ærede Medlem, at den anførte Dagløn er meget lav, og at den er altfor lav: 1 Kr. 50 Øre om Vinteren og 2 Kr. 25 Øre om Sommeren er altfor lidt at byde en Arbejdsmand for en Dags Arbejde. Men det ærede Medlem nævner saa, at der dog af adelige Arbejdsgivere er gjort noget i Anledning af Dyrtiden. De har givet et Tillæg af 4—5 Øre for hver Person, som Arbejderen har at føde. Men naar han kommer til at omtale Forholdet blandt Bønderne, siger det ærede Medlem, at han overalt, hvor han har søgt Oplysning om disse Forhold, har faaet det Svar paa sit Spørgsmaal om Daglønnens Størrelse: Saa vidt mig bekendt, er der ingen Bønder her paa Egnen, der har ydet Dyrtidstillæg til deres Daglejere. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem har faaet en saadan Besked, hvor han har søgt Oplysninger, men jeg tør antage, at det ærede Medlem har været meget uheldig — eller heldig, om man vil —, naar han søgte Oplysninger om disse Forhold. Thi det er ikke saa, at Daglønnen blandt Bønderne er lig med eller endnu mindre end den, der gives paa Herregaardene. Tværtimod Daglønnen omkring paa Landet hos Bønderne ligger betydeligt over, hvad man tjener paa Herregaarden, og der er ikke faa Bønder, der har givet Tillæg i Anledning af Dyrtiden. I den Egn, hvor jeg bor, er der ikke mange Bønder, der har faste Daglejere, men Daglønnen var før Krigen almindeligt $1\frac{1}{2}$ à 2 Kr. plus Kosten, og efter Krigen er Daglønnen om Vinteren paa min Egn almindeligt 2 à $2\frac{1}{2}$ Kr. plus Kosten. Om Sommeren ved Høstarbejde og ved Damptærskning, hvor der benyttes fremmed Arbejdskraft i væsentlig Grad, er Daglønnen ogsaa forhøjet. Før Krigen var det almindeligt, at en Arbejdsmand fik $2\frac{1}{2}$ til 3 Kr. om Dagen plus Kosten, og en Kone fik 2 Kr. plus Kosten, undertiden ogsaa $2\frac{1}{2}$ Kr.; efter Krigen er Daglønnen om Sommeren almindeligt blevet 3—4 Kr. plus Kosten, og dette, at vedkommende faar Kosten

med, betyder meget, ikke mindst under Dyrtidsforhold som dem, vi lever under nu.

Jeg synes, at Ret skal være Ret, og jeg har ikke villet undlade at give disse Oplysninger, thi det er Uret, naar Bønderne skildres her i Rigsdagen som Vampyrer, som gerrige og karrige i Modsætning til andre Arbejdsgivere. Der er Forskel paa Bønder ligesom paa andre Arbejdsgivere. Nogle giver mindre Dagløn end andre; nogle tænker og handler mere humant end andre. Men disse almen-menneskelige Egenskaber findes hos Bønderne i Flæng uden Hensyn til, hvilket Parti de tilhører. Det ærede Medlem fra Horsens (Hans Nielsen) appellerede til det Parti, hvortil jeg hører, og tilraadede, at vi skulde gaa ud og samle vore Standsfæller ude omkring i Landet og henstille til dem, at de i disse Tider lade et Par Skilling falde af til dem, der bor i Hytterne i Moserne og ude omkring i Skovkanterne. Hvorfor man netop anbringer Arbejdernes Boliger dér, véd jeg ikke, men jeg antager, det er for den dramatiske Effekts Skyld. Jeg skal gerne, saa langt mine Ord rækker, tilraade noget saadant, men hvorfor gælder Appellen kun mit Parti? Hvorfor skal Højres det radikale Venstres og de socialdemokratiske Bønder ikke have den samme Formaning? De trænger lige saa fuldt til den som vi og vore Partifæller. Paa mig, og jeg tror vistnok ogsaa paa flere i denne Sal, vilde det ærede Medlems veltalende Henstilling om at vise større Retfærdighed imod Arbejderne have haft en mere ægte Klang af virkelig Medfølelse, hvis hans Tale i mindre Grad, end Tilfældet var, havde været anlagt paa at virke i Partiagitationen imod Venstre som Parti.

Det ærede Medlem fra Horsens optræder undertiden i denne Sal saaledes, at man kan høre, at han er baade Filantrop og Agitator. I dette Tilfælde forekommer det mig, at Agitatoren tog Magten fra Filantropen. Det ærede Medlem udtalte, at det var meget smukt, at der hist og her var samlet Penge ind, for at der kunde gives Arbejderne billigt Brød, men det er, sagde det ærede Medlem, naar alt skal tages i Betragtning, en Fornærmelse imod disse Mennesker. Deri tager det ærede Medlem fejl. Hvor saadan Indsamling er sat i Gang, og det er Tilfældet mange Steder, bliver det billige Brød ikke paanødt nogen, og det er ikke Hensigten med Indsamlingen at fornærme nogen. Det er heller ikke Hensigten at